

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی تهران
دانشکده پرستاری و مامایی

**بررسی تأثیر موسیقی درمانی بر راحتی بیماران تحت عمل جراحی بای پس عروق کرونر
بستری در بیمارستان‌های دانشگاه علوم پزشکی تهران**

پایان نامه برای دریافت درجه کارشناسی ارشد در پرستاری مراقبت‌های ویژه

استاد راهنما: معصومه ذاکری مقدم

استاد مشاور: دکتر شهرزاد غیاثوندیان

استاد مشاور آمار: دکتر انوشیروان کاظم نژاد

نگارش: الیاس سلطانی

خرداد ماه ۱۳۹۳

چکیده

عنوان: بررسی تاثیر موسیقی درمانی بر راحتی بیماران تحت عمل جراحی بای پس عروق کرونر

زمینه و هدف: عمل جراحی بای پس عروق کرونر یک عمل جراحی بسیار بزرگ و مهم محسوب می شود و بیمارانی که تحت این عمل جراحی قرار می گیرند، در طول دوره بستری ناراحتی های مختلفی را تجربه می کنند. لذا با توجه به تاکید برنامه های مراقبتی بر راحتی به عنوان یک نیاز اساسی و پایه، پرستار باید به دنبال راه هایی برای رهایی بیمار از ناراحتی باشد. لذا هدف از این پژوهش تعیین تأثیر موسیقی درمانی بر راحتی بیماران تحت عمل جراحی بای پس عروق کرونر می باشد.

مواد و روش ها: در این مطالعه کارآزمایی بالینی، ۶۲ بیمار پس از نمونه گیری هدفمند به صورت تصادفی به دو گروه آزمون و شاهد وارد شدند. بلافاصله قبل از شروع مطالعه ابتدا راحتی بیماران به وسیله پرسشنامه راحتی کولکبا که در سه بعد فیزیکی، محیطی و روانی تنظیم شده بود، مورد اندازه گیری قرار گرفت. سپس در حالی که بیماران گروه شاهد برای مدت نیم ساعت در تخت استراحت می نمودند، بیماران گروه آزمون به موسیقی ترجیحی خود که بی کلام و آرام بخش بود به مدت نیم ساعت گوش دادند. در نهایت مجدداً راحتی بیماران اندازه گیری شد و داده ها مورد آنالیز قرار گرفت.

یافته های پژوهش: تفاوت آماری معنی داری بین سن، جنس، سطح تحصیلات و سایر اطلاعات دموگرافیک و بیماری نمونه ها وجود نداشت و دو گروه در شروع مطالعه از نظر میانگین نمره راحتی در تمامی ابعاد همگن بودند، ولی آنالیز داده ها پس از اتمام مطالعه نشان داد موسیقی به ترتیب سبب افزایش معنی داری در میانگین نمره راحتی روانی ($p=0/000$)، فیزیکی ($p=0/002$) و محیطی ($p=0/005$) بیماران گروه آزمون شده است. هر چند در میانگین نمره راحتی بیماران گروه کنترل تغییر معنی داری مشاهده نشد.

بحث و نتیجه گیری: یافته ها نشان داد موسیقی سبب افزایش معنی داری در احساس راحتی بیماران گروه آزمون شده است. بنابراین می توان از موسیقی به عنوان یک روش غیردارویی، ارزان و غیرتهاجمی برای بهبود راحتی بیماران تحت عمل جراحی قلب باز بهره برد.

واژه های کلیدی: موسیقی درمانی، راحتی، عمل جراحی بای پس عروق کرونر

Tehran University of Medical Sciences

Nursing and Midwifery faculty

Effect of music therapy on comfort of coronary artery bypass surgery patients
in Tehran University of Medical Sciences hospitals

**A thesis submitted to the Graduate Studies Office in partial fulfillment of the requirements
for the degree of Master of Science in critical care nursing**

Under supervision of:

Masoumeh Zakerimoghadam

By: Elyas Soltani

June ۲۰۱۴

Abstract:

Background and purpose: Patients undergoing heart surgery experience discomfort in physical, environmental and psychological dimensions during hospitalization. Hence, According to the emphasis of care programs on comfort as a basic human need, Nurses are required to seek ways to relieve patients' discomfort. The aim of this study was to investigate the effect of music therapy on patients' comfort in patients undergoing coronary artery bypass graft surgery.

Materials and methods: In this randomized controlled trial study, 62 patients who were undergoing coronary artery bypass surgery were chosen using a convenient sampling method and randomly assigned into the experiment and control groups. Before the intervention, the levels of patients' comfort were measured by using a questionnaire derived from the idea of kolcaba general comfort questionnaire with three physical, environmental and psychological dimensions. While patients in the control group were at rest for half an hour in bed, patients in the experiment group listened to their preferred music for half an hour. Finally, patients' level of comfort were measured and compared between the groups.

Results: However at the beginning of the study, mean $\pm$ standard deviation scores of three dimensions of comfort in the groups were not statistically significant, and post-test analysis did not show any significant changes in mean comfort scores of control group patients, but findings showed that music led to a significant increase in the psychological ($P=0.000$), physical ($P=0.002$) and environmental ($P=0.000$) comfort of experiment group patients respectively.

Conclusion: Findings showed that music led to a significant increase in the comfort of patients in the experiment group. So as a non-pharmacologic, inexpensive and non-invasive method, music therapy can improve the comfort of patients after open heart surgery.

Key words: Music therapy, comfort, coronary artery bypass graft